

ENERJİ VERİMLİLİĞİ ve EMO

Cem Kükey-Elektrik Mühendisi
cem.kukey@emo.org.tr

Enerji kaynakları açısından dışa bağımlı bir ülke olmamız, enerjinin üretiminden tüketimine kadar tüm evrelerde verimli kullanımı zorunlu kılmaktadır. Enerji yatırımlarının maliyetleri düşünülürken, enerjinin verimli kullanımıyla sağlanacak mali kaynak tasarrufunun büyüklüğü ortaya çıkar.

Odamız yıllardır gerçekleştirdiği sempozyum, kongre ve çeşitli etkinliklerde, yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanılmasında enerji verimliliği ve kalitesinin de önemini vurgulamıştır. Bu anlamda belli çekincelerimizle birlikte böyle bir yasanın gündeme gelmesini yıllardır söylediklerimizin kabulü olarak algılıyoruz.

Elektrik İşleri Etüt İdaresi (EİE) tarafından hazırlanan Enerji Verimliliği Yasa Tasarısı 22 Şubat 2007 tarihinde TBMM

gündemine gelmiş, yasalaşmıştır. Cumhurbaşkanı idari işlemlere karşı başvuru yerinin adli değil, idari yargı olduğu vurgusuyla birkaç maddesine itiraz ederek, yeniden görüşülmek üzere TBMM'ye göndermiştir. Yasa tasarısı veto öncesi hali ile TBMM'nin ilgili komisyonlarından geçmiş ve yasalaşmak üzere Meclis gündemindeki yerini almıştır.

Yasa Odamızın tüm görüşlerini yansıtmaya bile ülkemizde dışa bağımlılığın azaltılması, sürdürülebilir enerjinin sağlanması ve doğal kaynakların korunması yönleri ile olumlu özellikler taşımaktadır. Ülkemizde gittikçe artan nüfusumuza bağlı olarak sanayileşmedeki enerji talebinin artışı Enerji Verimliliği Yasası'nın önemini de artırmaktadır. Ancak yasa tasarısının uygulamasına yönelik olarak ilgili bakanlıklarca yapılacak olan

yönetmelikler başta olmak üzere ikincil mevzuat çalışmalarının tamamlanması ile yasa tam hali ile yürürlüğe girebilecektir. İkincil mevzuatın tamamlanması ve yasanın tam hali ile yürürlüğe girmesi ile birlikte ülkemizde gerçekleşen ve OECD ortalamasının 2 katı seviyesinde olan enerji yoğunluğunun düşürülmesi yanında ulaşım, sanayi ve bina hizmet sektöründeki enerji tasarrufu çalışmaları hayata geçebilecektir.

Enerji Verimliliği Yasası'nın uygulanmasıyla, var alan elektrik kullanımında ciddi tasarruflar gerçekleştirilebilecek, milyarlarca dolarlık fosil enerji kaynağı ithalatı ve sera gazı emisyonlarının azaltılması sağlanabilecek, böylece küresel ısınmaya karşı da ülkemizde önemli adımlar atılmaya başlanmış olacaktır. Yasa ülkemiz genelinde enerji yoğun-

ENERJİ VERİMLİLİĞİ KONFERANSI

26. Enerji Verimliliği Haftası kapsamında 11-14 Nisan tarihleri arasında bir dizi etkinlik gerçekleştirildi. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğü tarafından TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası, Makina Mühendisleri Odası, Milli Prodüktivite Merkezi, Tüketicinin ve Rekabetin Korunması Genel Müdürlüğü ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nin işbirliğiyle "Enerji Verimliliği Konferansı ve Fuarı" gerçekleştirildi.

"Enerjinizi kaybetmeyin" sloganıyla düzenlenen etkinlikler kapsamında "Enerji ve çevre güvenliğimiz için enerjimizi boşa harcamayalım" vurgusu yapıldı. MTA Tesisleri ve Enerji Parkı'nda yapılan etkinlik kapsamında, 3 gün boyunca 5 oturum gerçekleştirildi.

Elektrik İşleri Etüt İdaresi, "Neden Enerji Verimliliği?" sorusunu, şöyle yanıtlıyor:

"Fosil kaynakların görünür gelecekte tükeneceği, alternatif kaynakların henüz daha yeterince ekonomik olmaması, artan talep nedeniyle fiyatların tırmanması, yerli kaynakların ithal bağımlılığın önlenememesi ve ekolojik dengenin alarm vermesi gibi etkiler karşısında, kaynak güvenliklerini ve temiz çevreyi korumaya çalışan ülkeler, enerji verimliliği konusuna, gündemlerinde ön sıralarda yer vermektedir. Bu konuda, önceleri bakım olan yalın bir tasarruf anlayışı yerini

giderek, 'kullandığımız enerjinin tamamını faydaya dönüştürelim' sloganına bırakmaktadır."

Enerjinin üretilmesinde ve tüketilmesinde verimliliğin, "Türkiye ve dünya enerji kaynaklarının daha ekonomik kullanımı, çevreye olan etkisinin en aza indirilmesi, doğal kaynakların verimli kullanılması açısından hem stratejik hem de insanlığın geleceği açısından hayati öneme sahip olduğu" vurgulandı. Türkiye'de enerjinin yoğun kullanıldığı sektörlerde yüzde 20-30 dolayında enerji tasarruf potansiyeli bulunduğu kaydedildi. Konferans'ta bilimsel çalışmalar tartışılırken, ilk kez düzenlenen Enerji Verimliliği Fuarı'nda da enerji verimli sistemler ve cihazlara ilişkin tanıtım yapıldı.

Konferansın açılışında, Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürü M. Kemal Büyükmuhcu, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Hilmi Güler, Milli Eğitim Bakanı Doç. Dr. Hüseyin Çelik, Çevre ve Orman Bakanı Osman Pepe, TBMM Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanı Soner Aksoy ile TÜBİTAK Başkanvekili Prof. Dr. Nükhet Yetiş adına bir temsilci konuştu.

Konferans kapsamında yapılan "Çevre ve Enerji, Yenilenebilir Enerji Kaynakları, Mevzuat" başlıklı ilk oturumda, iklim değişikliği, AB çevre mevzuatı, enerji ve çevre uygulamaları, Türkiye'nin enerji yapısı, güneş pilleri,

luğunu 10 yıl içerisinde OECD ülkeleri seviyesine çekmeyi hedeflemektedir.

Yasa; enerji verimliliği hizmetlerinin yürütülmesi konusunda yapılacak yetkilendirilmeleri, görev ve sorumlulukları, toplumun eğitim ile bilinçlendirilmesi ve yenilenebilir enerji kaynaklarının yaygınlaştırılmasına yönelik başta rüzgardan elde edilecek elektrik enerjisi olmak üzere sektörel uygulamalara ilişkin çeşitli destekleme mekanizmalarını ve teşviklerle ilgili konuları kapsamaktadır. Ayrıca enerji verimliliği çalışmalarının etkin olarak yürütülmesi, takibi ve bu çalışmaların koordinasyonu konusundaki işleyişi düzenleyici hükümleri içermektedir.

Yasa ile TMMOB'un da bir temsilci ile katıldığı Enerji Verimliliği Koordinasyon Kurulu (EVKK) oluşturulmuştur. EVKK'nın görevi ulusal düzeyde enerji verimliliği stratejilerinin plan ve programlarını oluşturmaktır.

Yasa ile "Enerji Yöneticisi" kavramı getirilmektedir. Toplam inşaat alanı en az 20 bin metrekare veya yıllık enerji tutarı 500 TEP (Ton Eşdeğer Petrol) olan binalarda

ve yıllık enerji tüketimi 1000 TEP'den fazla olan işletmelerde enerji yöneticisinin görevlendirilmesi veya enerji yöneticisi hizmeti alınması öngörülmektedir. Organize sanayi bölgelerinde bulunan ve yıllık enerji tüketimi 1000 TEP'in altında olan işletmelere hizmet vermek üzere organize sanayi bölgelerince "Enerji Yönetim Birimi" oluşturulması koşulu getirilmektedir. Yasada tanımlanan bu tesislerde Elektrik Mühendisleri, enerji yöneticisi olabilecektir. Endüstriyel işletmelerde ve binalarda enerji yönetimi ile ilgili faaliyetleri yerine getirmekle sorumlu olacak yöneticilerin sertifikalanması işlemleri Üniversiteler, Elektrik Mühendisleri Odası, Makina Mühendisleri Odası gibi EİE tarafından yetkilendirilen kuruluşlar tarafından gerçekleştirilecektir. Bu amaçla Elektrik Mühendisleri Odamız bünyesindeki Meslek İçi Sürekli Eğitim Merkezi (MİSEM) tarafından eğitimler düzenlenebileceği gibi Makine Mühendisleri Odası'nın Mesleki Eğitim Merkezi (MİEM) ile ortak eğitim programlarının oluşturulması da planlanmaktadır.

Ayrıca yasada enerji verimliliği konusun-

da eğitim, etüd ve uygulama hizmetlerini yürütmek üzere "Şirket" kavramı yer almıştır. Görevlendirilecek şirketlere EİE, Üniversiteler, Elektrik Mühendisleri Odası, Makina Mühendisleri Odası gibi yetkilendirilmiş kuruluşlar tarafından yetki belgesi düzenlenmesi söz konusu olacaktır.

Yasanın önemli hükümlerinden bir tanesi de enerji verimliliği hizmetlerinin etkinliğini, enerji bilincini arttırmak amacıyla eğitim ve bilgilendirme ile ilgili uygulamalara yer vermek olmuştur. Enerji Verimliliği Haftasının düzenlenmesinde Milli Eğitim Bakanlığı, TÜBİTAK, TOBB, EİE, EMO ve MMO'ya görev verilmiştir.

Enerji yöneticileri ve enerji yönetim birimlerinin görev ve sorumluluklarına ilişkin usul ve esasların belirleneceği yönetmelik, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nca yürürlüğe konulacak. Eğitim yetkilendirme ve izleme faaliyetlerini yürütmek üzere yetkilendirilecek kurumlara ilişkin nitelikler, yetki belgesi ve enerji yöneticiliği sertifikasına ilişkin yönetmelik de yine aynı bakanlık tarafından hazırlanacak.

yenilenebilir enerji kaynakları, rüzgar enerjisi potansiyeli konuları uygulamalı projeleri de kapsayacak biçimde ele alındı. Bu oturumda Elektrik Mühendisleri Odası adına Elektrik Mühendisi Orhan Öricü "Yenilenebilir Enerji Kaynakları ve Mevzuat" konulu bir sunum yaptı. Konferansın ilk gününde akşam saat 19.00'da da açılış kokteyli yapıldı.

İkinci gün, "Ulaşım Enerji Verimliliği" başlığı altındaki oturum kapsamında enerji verimliliğinde yerel yönetimler, toplu taşıma araçlarında doğalgaz kullanımı, ulaşımda enerji kullanımı ve sera gazı emisyonları, demiryolu ulaşımda enerji verimliliği, karayolu aydınlatmasında enerji verimliliği, biyodizel, ulaşım sektöründe enerji ve enerji verimlerinin elde edilmesi konuları ele alındı. Aynı gün öğleden sonra da "Binalarda Enerji Verimliliği" oturumu gerçekleştirildi. Bu oturumda binalarda enerji tasarruf potansiyeli, AB sürecinde Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'nın enerji verimliliği uygulamaları, binalarda ısı yalıtımı, nitelikli camlar ile enerji tasarrufu, pasif ev uygulamalarının Avrupa'daki gelişimi, dünya genelinde bina sektöründe enerji verimliliğine ilişkin yasal düzenleme ve uygulamalar, Akdeniz'de inşaat sektöründe enerji verimliliği, enerji verimliliğinde kamunun öncü rolü konuları tartışıldı. Bu oturumda da Elektrik Mühendisleri Odası adına Elektrik Mühendisi Emre Metin "Binalarda Enerjinin Tasarruflu Kullanımı" konulu sunum yaptı.

Konferansın son gününde gerçekleştirilen dördüncü oturum "Enerji Verimli Ev Ofis Cibazları", beşinci oturum da "Sanayide Enerji Verimliliği" konularına ayrıldı. Enerji Verimliliği Haftası kapsamında gerçekleştirilen etkinlikler, "Sanayide Enerji Verimliliği Proje Yarışması Ödül Töreni"nin yapıldığı Gala Yemeği ile sona erdi.

